

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
СТОМАТОЛОГІЇ ТА ЛАБОРАТОРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра клініко-лабораторної та морфофункціональної діагностики**

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. Ф. Директор ННІ стоматології та
лабораторної медицини

ВІСН КОСТЕНКО
Доктор медичних наук,

професор закладу вищої освіти

« _____ 2025 р.

ВК РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ІНФЕКЦІЙНИЙ КОНТРОЛЬ ТА ЗАСТОСУВАННЯ АНТИМІКРОБНИХ
ПРЕПАРАТІВ У СТОМАТОЛОГІЇ»**

Рівень вищої освіти
Галузь знань
Спеціальність
Освітня програма
Статус дисципліни
Мова навчання

Магістр
22 «Охорона здоров'я»
221 «Стоматологія»
«Стоматологія»
Вибіркова
Українська, англійська

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Інфекційний контроль та застосування антимікробних препаратів у стоматології» для здобувачів вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 221 Стоматологія освітньої програми «Стоматологія»

Укладачі:

Мочалов Ю.О. – д.мед.н. проф. кафедри клініко-лабораторної та морфофункціональної діагностики;

Кривцова М.В. – проф., в.о. зав.кафедрою клініко-лабораторної та морфофункціональної діагностики;

Кізім А.В. – асистент кафедри педіатрії, акушерства і гінекології, Науково-навчального центру «Інститут біології та медицини», Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри клініко-лабораторної та морфофункціональної діагностики

Протокол № 1 від 25 серпня 2025 р.

Завідувачка кафедри проф. Марина КРИВЦОВА

Схвалено науково-методичною комісією стоматологічного факультету,

Протокол № 1 від 1 вересня 2025 року.

Голова науково-методичної комісії проф. Оксана КЛІТИНСЬКА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 90	3-й
Кількість модулів – 1	Семестр:
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 38 самостійної роботи студента - 52	5-й
	Лекції:
	10
	Клінічні:
	28
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:
	0
Форма підсумкового контролю: усна, тестування.	Самостійна робота
	52

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «**Інфекційний контроль та застосування антимікробних препаратів у стоматології**» є фахова підготовка лікаря-стоматолога, яка передбачає формування у студентів сучасного мислення та розуміння необхідності здобуття спеціальних знань, вмінь і навичок з основ, принципів і правил проведення інфекційного контролю у закладах охорони здоров'я (ЗОЗ) різного профілю.

Основними завданнями вивчення дисципліни «**Інфекційний контроль та застосування антимікробних препаратів у стоматології**» є: формування системи знань, вмінь та навичок щодо причин виникнення та етіології Інфекційних хвороб, пов'язаних з наданням медичної допомоги (внутрішньо-лікарняних інфекцій (ВЛІ)), мети та складових інфекційного контролю, складових епідпроцесу, законів епідеміології за Л.В. Громашевським, основ профілактики Інфекційних хвороб, пов'язаних з наданням медичної допомоги (ІПНМД), правил асептики та антисептики, правил проведення дезінфекції та стерилізації:

- оволодіння навичками оцінювання організації та якості надання різних видів медичної допомоги та санітарно-епідеміологічного благополуччя населення під час здійснення інфекційного контролю;

- набуття здатності забезпечити організацію роботи в лабораторіях різного профілю та їх структурних підрозділах, застосовувати сучасні методи роботи, впроваджувати стандарти ISO під час здійснення інфекційного контролю;

- набуття здатності використовувати професійні знання та практичні уміння в проведенні лабораторних досліджень при різних захворюваннях відповідно до клінічних протоколів під час здійснення інфекційного контролю;

- набуття здатності інтерпретувати результати лабораторних досліджень в комплексі всіх показників з діагностичною, лікувальною та прогностичною метою при внутрішньолікарняних інфекціях;

- набуття здатності за результатами санітарно-гігієнічних досліджень чинників навколишнього та виробничого середовищ, харчових продуктів, обстежень закладів охорони здоров'я, радіометричних досліджень, оцінювати їх безпечність, відповідність до вимог санітарного законодавства України;

- набуття здатності призначати відповідну антибактеріальну терапію для лікуванні інфекційно-запальних захворювань та профілактики відповідних ускладнень у стоматологічній практиці;

- набуття здатності застосовувати на практиці регуляторні документи органів управління охороною здоров'я в частині призначення раціональної антибіотикотерапії та застосування інших проімкробних засобів у своїй професійній діяльності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, втручань та/або здійснення інновацій, та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1);
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 2);
- здатність застосовувати знання у практичній діяльності (ЗК 3);
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК 6);
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 7);
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК 8);
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 9).

Фахові компетентності спеціальності:

- спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані (ФК 1);

- спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень (ФК 2);
- спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки (ФК 4);
- спроможність до проєктування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки (ФК 5);
- спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки з супутніми соматичними захворюваннями (ФК 7);
- спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги (ФК 11);
- спроможність ведення нормативної медичної документації (ФК 14);
- опрацювання державної, соціальної та медичної інформації (ФК 15);
- спроможність до організації та проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки (ФК 16).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Інфекційний контроль та застосування антимікробних препаратів у стоматології**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 4. Латинська мова та медична термінологія
- ОК 8. Медична інформатика
- ОК 9. Медична хімія
- ОК 10. Біологічна та біоорганічна хімія
- ОК 11. Медична біохімія
- ОК 12. Анатомія людини
- ОК 13. Гістологія, цитологія та ембріологія
- ОК 14. Фізіологія
- ОК 15. Мікробіологія, вірусологія та імунологія

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Інфекційний контроль та застосування антимікробних препаратів у стоматології**» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.	ПРН 1

Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.	ПРН 2
Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні), пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої ділянки для проведення диференційної діагностики захворювань.	ПРН 3
Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за наявними алгоритмами та стандартними схемами.	ПРН 8
Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за наявними алгоритмами та стандартними схемами.	ПРН 9
Визначити тактику ведення стоматологічного хворого за соматичної патології шляхом прийняття обґрунтованого рішення за наявними алгоритмами та стандартними схемами.	ПРН 10
Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за наявними алгоритмами та стандартами схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.	ПРН 11

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Інфекційний контроль та застосування антимікробних препаратів у стоматології**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:	ПРН 1
знати:	ПРН 2
- поняття про інфекцію, інфекційний процес;	ПРН 3
- форми інфекційного процесу;	ПРН 6
- ланки епіпроцесу;	ПРН 7
- закони епідеміології та класифікацію інфекційних хвороб за Л.В. Громашевським;	ПРН 8
- поняття про внутрішньлікарняну (нозокоміальну) інфекцію, причини їх виникнення;	ПРН 10
- механізми та шляхи передачі інфекції в ЗОЗ;	ПРН 11
- фактори, які впливають на сприйнятливість хазяїна до інфекції;	ПРН 15
- групи ризику розвитку ПНМД;	ПРН 20
- види збудників ПНМД;	ПРН 22
- заходи профілактики та контролю ПНМД;	ПРН 23
- види, методи, засоби дезінфекції;	
- класифікацію дезінфектантів;	
- переваги та недоліки окремих груп дезінфектантів;	
- правила техніки безпеки під час роботи з дезінфектантами;	
- рівні деконтамінації рук;	
- класифікацію виробів медичного призначення за Сполдингом;	
- заходи індивідуального захисту медичного персоналу під час виконання інвазивних процедур;	

- перелік біологічних рідин, небезпечних щодо інфікування медичного персоналу;
- дії лікаря-лаборанта при загрозі інфікування;
- мету, задачі, принципи роботи, структуру центрального стерилізаційного відділення (ЦСВ);
- мету та етапи передстерилізаційного очищення (ПСО) виробів медичного призначення;
- види, контроль якості передстерилізаційного очищення;
- методи, засоби, режими стерилізації;
- види контролю режиму та якості стерилізації;
- склад миючого розчину;
- засоби передстерилізаційного очищення;
- види укладок стерилізаційних коробок;
- основні групи протимікробних засобів у стоматології;
- основні групи антибактеріальних засобів для застосування у стоматологічній практиці;
- поняття антибактеріальної резистентності;
- поняття біологічної безпеки;
- основні принципи антибактеріальної терапії в стоматології.

вміти:

- здійснювати профілактику ІПНМД залежно від шляху передачі;
- виявляти джерело ІПНМД, переривати шляхи передачі;
- дотримуватися правил санітарно-протиепідемічного режиму у відділенні;
- дотримуватися правил безпеки на робочому місці;
- дотримуватися правил особистої гігієни;
- готувати розчини дезінфектантів різної концентрації;
- надавати першу допомогу при потрапленні хлорумісних розчинів на шкіру та слизові, при отруєнні дезінфектантами;
- дотримуватися техніки безпеки при роботі з біологічними рідинами;
- використовувати захисний одяг у клінічній практиці;
- проводити контроль якості дезінфекції;
- здійснювати дезінфекцію виробів медичного призначення, предметів догляду, інструментів;
- обробляти руки на соціальному, гігієнічному та хірургічному рівнях;
- надягати та знімати гумові рукавички;
- проводити вологе прибирання приміщень ЗОЗ із застосуванням дезінфектантів;
- готувати мийні розчини;
- проводити передстерилізаційне очищення виробів медичного призначення;
- здійснювати контроль якості передстерилізаційного очищення виробів медичного призначення;
- підготувати вироби медичного призначення, білизну, перев'язувальний матеріал до стерилізації;
- використовувати стерилізаційну коробку;
- проводити контроль якості стерилізації;
- визначити клас небезпеки відходів ЗОЗ;
- збирати та проводити знезараження та утилізацію медичних відходів, виробів одноразового використання.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: відповіді на запитання та виступи на практичних заняттях; виконання індивідуальних та групових теоретико-прикладних завдань під час аудиторних занять та самостійної роботи студента; виконання тестових завдань, а також контрольних робіт; залік.

Методи навчання: пошуковий метод; пояснювально-ілюстративний метод; метод мозкового штурму; метод проблемного викладу; дослідницький метод; робота в малих групах тощо. Самостійна робота, зокрема, включає: вивчення теоретичних аспектів, що стосуються навчальної дисципліни «**Інфекційний контроль та застосування антимікробних препаратів у стоматології**» насамперед на основі прослуханого лекційного матеріалу; поглиблене вивчення окремих питань передбачених тем (дослідження наукової літератури на задану тему та пошук додаткової інформації); підготовку до клінічних занять; узагальнення вивченого матеріалу перед заліком тощо.

Аудиторна та самостійна робота студента забезпечується всіма необхідними навчально-методичними засобами, задля належного вивчення навчальної дисципліни чи окремої її теми, а саме: підручниками, навчальними та навчально-методичними посібниками, методичними рекомендаціями, конспектами лекцій, науковою літературою та періодичними виданнями. Вивчення дисципліни включає в себе й дистанційну організацію навчання, зокрема, в системі Moodle та за допомогою платформ Google (Google Meet, Classroom тощо).

Система оцінювання результатів навчання студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні та клінічні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання результатів навчання здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою, яке включає:

- поточний контроль, що здійснюється протягом навчання студента під час проведення лекційних та клінічних занять та оцінюється сумою набраних балів
- підсумковий контроль, що проводиться у формі заліку, відповідно до графіка навчального процесу.

Форма підсумкового семестрового контролю: 5 семестр – залік.

Методи поточного контролю: усний та письмовий.

Форма підсумкового контролю: написання контрольної роботи, включаючи описові та практичні завдання, а також тести.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів: рівень знань; володіння понятійно-категорійним апаратом; вміння узагальнювати набуті знання за окремими темами та вміння робити обґрунтовані висновки, наявність навичок і прийомів виконання практичних завдань тощо.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям, під час індивідуальної роботи викладача зі студентом для тих тем, які студент опрацьовує самостійно і які не входять до структури практичного заняття.

Теоретичні знання:

Індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу або теоретична співбесіда.

Письмовий теоретичний контроль.

Практичні навички та вміння:

Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Форма підсумкового семестрового контролю:

Підсумковий семестровий контроль проводиться за розкладом. Складається студентом за умови відсутності академічної заборгованості (лекції та практичні заняття) з дисципліни «**Інфекційний контроль та застосування антимікробних препаратів у стоматології**».

Теоретичні знання та практичні навички:

1. Письмове вирішення тестових завдань.
2. Індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу.
3. Письмовий теоретичний контроль.
4. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні модуля (залікового кредиту) – 100, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 60 балів, за результатами модульного підсумкового контролю – 40 балів. При засвоєнні кожної теми модуля за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою, які потім конвертуються в бали залежно від кількості тем у модулі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
4,29	4,29	4,29	4,29	4,29	4,29	4,29	4,29	4,29	4,29		
T11	T12	T13	T14								
4,29	4,29	4,29	4,29								

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Клінічні заняття	14	60
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні		Під час клінічних занять
Письмові контрольні роботи при тематичному оцінюванні		Під час клінічних занять
Модульна контрольна робота		40
Разом		100

Вага кожної теми в межах одного модуля має бути однаковою.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці "3" на кількість тем у модулі з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка за підсумковий семестровий контроль визначається як середнє арифметичне отриманих балів за модулі.

Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за шкалами ECTS та 4-ри бальною (традиційною)

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% студентів
B	Наступні 25% студентів
C	Наступні 30% студентів
D	Наступні 25% студентів
E	Останні 10% студентів

Відсоток студентів визначається на виборці студентів даного курсу в межах відповідної спеціальності.

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у 4-ри бальну шкалу таким чином:

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	Зараховано
82 - 89	B	Добре	
74 - 81	C		
64 - 73	D	Задовільно	
60 - 63	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Примітка: за звичайний (недиференційований) залік національна оцінка “зараховано” відповідає оцінці від 60 до 100 балів за 100-бальною шкалою, а оцінка “не зараховано” - від 35 до 59 балів.

Оцінка з дисципліни FX виставляється студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка F виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий модульний контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового модульного контролю, але не більше 2-х разів, під час зимових

канікул та протягом 2-х додаткових тижнів після закінчення весняного семестру за графіком, затвердженим ректором.

Студенти, які одержали оцінку F по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного модуля або не набрали за поточну навчальну діяльність з модуля мінімальну кількість балів) повинні пройти повторне навчання за індивідуальним навчальним планом.

Оцінка «**ВІДМІННО**»

виставляється студенту, який володіє глибокими та систематичними знаннями з хірургічної стоматології у відповідності з навчальною програмою, засвоїв основну, додаткову літературу та лекційний курс. Студент, що претендує на відмінну оцінку мусить розуміти клінічне та практичне значення хірургічної стоматології, її зв'язок з іншими медичними дисциплінами. Він уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, знає хід та послідовність самостійної роботи для виконання практичного завдання, виявляє елементи творчого мислення.

Оцінку «**ДОБРЕ**»

заслуговує студент, що повністю володіє програмним матеріалом, засвоїв основну навчальну літературу, лекційний курс та практичні заняття, може самостійно виконати мінімум практичних навичок.

Оцінку «**ЗАДОВІЛЬНО**»

заслуговує студент, який знає лише основи програмного матеріалу в об'ємі, достатньому для подальшого навчання на стоматологічному факультеті та для виконання роботи по професії лікаря-стоматолога. Студент зазнає труднощів при виконанні практичної роботи і не в повному обсязі оволодіває необхідними практичними навичками. Під час модульного контролю допускає помилки, які виправляє за допомогою викладача.

Оцінка «**НЕЗАДОВІЛЬНО**»

виставляється студенту, що має суттєві прогалини у знаннях програмного матеріалу, не володіє потрібними практичними навичками. Оцінка «незадовільно» виставляється студентам, які не придатні продовжити навчання на стоматологічному факультеті та виконувати свої професійні обов'язки без додаткового засвоєння хірургічної стоматології.

До підсумкової контрольної роботи допускаються всі студенти, а до підсумкового контролю з навчальної дисципліни – студенти, які отримали не менше 35 балів (враховуються результати поточного контролю під час клінічної та самостійної роботи студента).

До підсумкового контролю з навчальної дисципліни не допускаються студенти, підсумкова оцінка яких становить менше за 35 балів. Студент, який за результатами контролів отримав оцінку «F» (менш за 34 бал), повинен до проведення підсумкового контролю покращити цю оцінку. Без такого покращання він до підсумкового (семестрового) контролю не допускається.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Інфекційний контроль та застосування антимікробних препаратів у стоматології

- Тема 1** Актуальність інфекційних захворювань, пов'язаних з наданням медичної допомоги ППНМД (визначення). Осередки ППНМД: інфекції сечовивідних шляхів, хірургічні інфекції, внутрішньолікарняні пневмонії, внутрішньолікарняна бактеріємія, інфекції зовнішніх покривів, інфекції травного тракту, інфекції дихальних шляхів. Класифікація внутрішньолікарняних інфекцій.
- Тема 2** Сприйнятливість організму. Навколишнє середовище. Механізми, шляхи та фактори передачі інфекції: чинники та шляхи передачі. Джерела збудника інфекції (ендогенна та екзогенна інфекція).
- Тема 3** Особливості епідемічного процесу ППНМД. Чинники ризику, що впливають на інтенсивність. Стійкість мікроорганізмів до протимікробних препаратів. Контингенти ризику захворювання на ППНМД. Епідеміологічно небезпечні діагностичні процедури. Епідеміологічно небезпечні лікувальні процедури. Планування приміщень закладу охорони здоров'я та їх технічне оснащення.
- Тема 4** Етіологія ППНМД. Бактерії ((*Staphylococcus aureus*, *Streptococcus pyogenes*), Ентерококи (*Enterococcus faecalis*, *E. faecium*), Пневмококи, *Salmonella spp.*, *Shigella spp.*, *E.coli*, *C.difficile*, *Campylobacter spp.*, *Yersinia enterocolitica*, *V. cholerae* та *Vibrio parahaemolyticus*).
- Тема 5** Етіологія ППНМД. Ентеропатогенні бактерії (*Citrobacter*, *Enterobacter*, *Klebsiella*, *Proteus*, *Serratia marcescens*), *Pseudomonas aeruginosa*, *Helicobacter pylori*, *Legionella pneumophila*.
- Тема 6** Етіологія ППНМД. Віруси. Збудники інфекцій шлунково-кишкового тракту. Збудники інфекції дихальних шляхів. Збудники інфекції, що перебігають з екзантемою. Збудники інфекції, що передаються через кров. Гриби.
- Тема 7** Організація інфекційного контролю. Національні чи регіональні програми. Лікарняні програми. Принципи організації інфекційного контролю. Цілі та завдання програм інфекційного контролю. Основні напрямки стратегії інфекційного контролю. Рекомендації для інфекційного контролю.
- Тема 8** Значення гігієни рук у передачі збудників інфекції. Мікрофлора шкіри. Лак для нігтів. Деконтамінація рук
Передача інфекцій, пов'язаних з наданням медичної допомоги через руки. Шкірні реакції, пов'язані з гігієною рук. Одяг медичного персоналу.
- Тема 9** Заходи безпеки при лікуванні пацієнта з інфекціями. Основні засади. Мікроорганізми, стійкі до протимікробних препаратів.
- Тема 10** Використання протимікробних засобів та стійкість до них. Раціональне використання протимікробних засобів. Стійкість до протимікробних препаратів. Стратегії контролю застосування антибіотиків. Значення фторхінолонів у боротьбі з інфекціями.
- Тема 11** Основні групи антисептичних та протимікробних засобів, які використовуються в охороні здоров'я
- Тема 12** Асептика та хірургічна техніка. Догляд за післяопераційною раною в «чистій» та гнійній хірургії.
- Тема 13** Антисептичні та протимікробні засоби в лікуванні захворювань пародонта та пародонту.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 90					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		клінічні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
5-й семестр						
Модуль 1. Інфекційний контроль та застосування антимікробних препаратів у стоматології						
Тема 1. ІПНМД (визначення). Осередки ІПНМД: інфекції сечовивідних шляхів, хірургічні інфекції, внутрішньолікарняні пневмонії, внутрішньолікарняна бактеріємія, інфекції зовнішніх покривів, інфекції травного тракту, інфекції дихальних шляхів. Класифікація внутрішньолікарняних інфекцій.	7	1	2			4
Тема 2. Сприйнятливність організму. Навколишнє середовище. Механізми, шляхи та фактори передачі інфекції: чинники та шляхи передачі. Джерела збудника інфекції (ендогенна та екзогенна інфекція).	6		2			4
Тема 3. Особливості епідемічного процесу ІПНМД. Чинники ризику, що впливають інтенсивність. Стійкість мікроорганізмів до протимікробних препаратів. Контингенти ризику захворювання на ІПНМД. Епідеміологічно небезпечні діагностичні процедури. Епідеміологічно небезпечні лікувальні процедури Планування приміщень закладу охорони здоров'я та їх технічне оснащення.	7	1	2			4
Тема 4. Етіологія ІПНМД. Бактерії <i>Staphylococcus aureus</i> , <i>Streptococcus pyogenes</i> , Ентерококи (<i>Enterococcus faecalis</i> , <i>E. faecium</i>), Пневмококи, <i>Salmonella spp.</i> , <i>Shigella spp.</i> , <i>E. coli</i> , <i>C. difficile</i> , <i>Campylobacter spp.</i> , <i>Yersinia enterocolitica</i> , <i>V. cholerae</i> та <i>Vibrio parahaemolyticus</i>).	7	1	2			4
Тема 5. Етіологія ІПНМД. Ентеропатогенні бактерії (<i>Citrobacter</i> , <i>Enterobacter</i> , <i>Klebsiella</i> , <i>Proteus</i> , <i>Serratia marcescens</i>), <i>Pseudomonas aeruginosa</i> , <i>Helicobacter pylori</i> , <i>Legionella pneumophila</i> .	6		2			4

Тема 6. Етіологія ІПНМД. Віруси. Збудники інфекцій шлунково-кишкового тракту. Збудники інфекції дихальних шляхів. Збудники інфекції, що перебігають з екзантемою. Збудники інфекції, що передаються через кров. Гриби.	6		2			4
Тема 7. Організація інфекційного контролю. Національні чи регіональні програми. Лікарняні програми. Принципи організації інфекційного контролю. Цілі та завдання програм інфекційного контролю. Основні напрямки стратегії інфекційного контролю. Рекомендації для інфекційного контролю.	7	1	2			4
Тема 8. Значення гігієни рук у передачі збудників інфекції. Мікрофлора шкіри. Лак для нігтів. Деконтамінація рук. Передача інфекцій, пов'язаних з наданням медичної допомоги через руки. Шкірні реакції, пов'язані з гігієною рук. Одяг медичного персоналу.	7	1	2			4
Тема 9. Заходи безпеки при лікуванні пацієнта з інфекціями. Основні засади. Мікроорганізми, стійкі до протимікробних препаратів.	7	1	2			4
Тема 10. Використання протимікробних засобів та стійкість до них. Рациональне використання протимікробних засобів. Стійкість до протимікробних препаратів. Стратегії контролю застосування антибіотиків. Значення фторхінолонів у боротьбі з інфекціями.	7	1	2			4
Тема 11. Основні групи антисептичних та протимікробних засобів, які використовуються в охороні здоров'я.	7	1	2			4
Тема 12. Асептика та хірургічна техніка. Догляд за післяопераційною раною в «чистій» та гнійній хірургії.	7	1	2			4
Тема 13. Антисептичні та протимікробні засоби в лікуванні захворювань періодонта та пародонту.	7	1	2			4
Модульна контрольна робота			2			
Разом за модуль	90	10	26			
Разом за семестр	90	10	26			

6.3. Теми лекцій 3-й курс 5-й семестр

№	Тема	Годин
1	Поняття, епідеміологія та етіологія інфекційних хвороб, пов'язаних з наданням медичної допомоги (ПНМД).	2
2	Організація інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я. Епідеміологічний нагляд за випадками інфекційних хвороб, пов'язаних з наданням медичної допомоги.	2
3	Спалахи інфекційних хвороб, пов'язаних з наданням медичної допомоги. Гігієна рук медичного персоналу.	2
4	Застосування антисептичних засобів у стоматології.	2
5	Раціональна антибактеріальна терапія в стоматологічній практиці	2
	Всього	10

6.4. Теми практичних (клінічних занять)

№	Тема	Годин
1	Актуальність інфекційних хвороб, пов'язаних з наданням медичної допомоги (визначення). Осередки інфекційних хвороб, пов'язаних з наданням медичної допомоги : інфекції сечовивідних шляхів, хірургічні інфекції, внутрішньолікарняні пневмонії, внутрішньолікарняна бактеріємія, інфекції зовнішніх покривів, інфекції травного тракту, інфекції дихальних шляхів. Класифікація інфекційних хвороб, пов'язаних з наданням медичної допомоги.	2
2	Сприйнятливість організму. Навколишнє середовище. Механізми, шляхи та фактори передачі інфекції: чинники та шляхи передачі. Джерела збудника інфекції (ендогенна та екзогенна інфекція).	2
3	Особливості епідемічного процесу ПНМД. Чинники ризику, що впливають на інтенсивність. Стійкість мікроорганізмів до протимікробних препаратів. Контингенти ризику захворювання на ПНМД. Епідеміологічно небезпечні діагностичні процедури. Епідеміологічно небезпечні лікувальні процедури. Планування приміщень закладу охорони здоров'я та їх технічне оснащення.	2
4	Етіологія ПНМД. Бактерії (<i>Staphylococcus aureus</i> , <i>Streptococcus pyogenes</i>), Ентерококи (<i>Enterococcus faecalis</i> , <i>E. faecium</i>), Пневмококи, <i>Salmonella spp.</i> , <i>Shigella spp.</i> , <i>E.coli</i> , <i>C.difficile</i> , <i>Campylobacter spp.</i> , <i>Yersinia enterocolitica</i> , <i>V. cholerae</i> та <i>Vibrio parahaemolyticus</i>).	2
5	Етіологія ПНМД. Ентеропатогенні бактерії (<i>Citrobacter</i> , <i>Enterobacter</i> , <i>Klebsiella</i> , <i>Proteus</i> , <i>Serratia marcescens</i>), <i>Pseudomonas aeruginosa</i> , <i>Helicobacter pylori</i> , <i>Legionella pneumophila</i> .	2
6	Етіологія ПНМД. Віруси. Збудники інфекцій шлунково-кишкового тракту. Збудники інфекції дихальних шляхів. Збудники інфекції, що перебігають з екзантемою. Збудники інфекції, що передаються через кров. Гриби.	2
7	Організація інфекційного контролю. Національні чи регіональні програми. Лікарняні програми. Принципи організації інфекційного контролю. Цілі та завдання програм інфекційного контролю. Основні напрямки стратегії інфекційного контролю. Рекомендації для інфекційного контролю.	2
8	Значення гігієни рук у передачі збудників інфекції. Мікрофлора шкіри. Лак для нігтів. Деконтамінація рук. Передача інфекцій, пов'язаних з наданням медичної допомоги через руки. Шкірні реакції, пов'язані з гігієною рук. Одяг медичного персоналу.	2

9	Заходи безпеки при лікуванні пацієнта з інфекціями. Основні засади. Мікроорганізми, стійкі до протимікробних препаратів	2
10	Використання протимікробних засобів та стійкість до них. Раціональне використання протимікробних засобів. Стійкість до протимікробних препаратів. Стратегії контролю застосування антибіотиків. Значення фторхінолонів у боротьбі з інфекціями.	2
11	Основні групи антисептичних та протимікробних засобів, які використовуються в охороні здоров'я	2
12	Асептика та хірургічна техніка. Догляд за післяопераційною раною в «чистій» та гнійній хірургії.	2
13	Антисептичні та протимікробні засоби в лікуванні захворювань періодонта та пародонту.	
14	Підсумкове заняття	2
	Всього	28

6.4. Теми занять самостійної роботи

№	Тема	Годин
1	Кадрові ресурси лікарні в контролі ПНМД. Навчання медичного персоналу	2
2	Біологічні ризики. Оцінка дотримання принципів інфекційного контролю. Оцінка довкілля лікарень	2
3	Організація системи інфекційного контролю. Визначення основних діючих осіб інфекційного контролю. Основні функції комісії інфекційного контролю. Склад комісії інфекційного контролю.	2
4	Основні функції членів комісії інфекційного контролю Відповідальність членів комісії інфекційного контролю Роль керівництва лікарні. Роль госпітального лікаря-епідеміолога.	2
5	Відповідальність членів комісії інфекційного контролю. Роль лікаря – клініциста. Роль мікробіолога. Роль клінічного фармаколога. Роль медичних сестер. Головна/ старша медична сестра (акушерка)	2
6	Відповідальність членів комісії інфекційного контролю. Медична сестра з догляду за хворими. Медична сестра з інфекційного контролю	2
7	Організація роботи стерилізаційного відділення лікарні.	2
8	Контроль ПНМД. Служба забезпечення харчуванням пацієнтів лікарні. Пральня лікарні. Господарська служба ЗОЗ. Служба технічного обслуговування лікарні	2
9	Основні компоненти програм інфекційного контролю Роль мікробіологічної лабораторії	2
10	Виявлення випадків внутрішньолікарняних інфекцій Ідентифікація збудників ПНМД. Визначення чутливості мікроорганізмів до антибіотиків. Зберігання даних та епідеміологічно значних ізолятів.	2
11	Мікробіологічний моніторинг об'єктів навколишнього середовища. Особливості внутрішньолікарняних гнійно-септичних інфекцій	2
12	Мікробіологічне дослідження біологічного матеріалу Моніторинг та оцінка ефективності інфекційного контролю	2
14	Критерії визначення внутрішньолікарняних інфекцій. Інфекція в зоні хірургічного втручання. Інфекції сечовивідних шляхів	2
15	Критерії визначення внутрішньолікарняних інфекцій.	2

	Інфекції нижніх дихальних шляхів.	
16	Інфекції кровотоку. Інфекції суглобів та кісток	2
17	Інфекції серцево-судинної системи. Інфекції центральної нервової системи	2
18	Інфекції очей, вуха, горла, носа та порожнини рота.	2
19	Інфекції органів травної системи. Інтраабдомінальні інфекції. Інфекції репродуктивних органів	2
20	Інфекції шкіри та м'яких тканин. Системні інфекції	2
21	Встановлення та верифікація випадків захворювання, виявлення збудника ПНМД. Підтвердження спалаху ПНМД. Активне виявлення всіх випадків захворювання	2
22	Оптимальні вимоги для гігієни рук. Загальні показання для деконтамінації рук. Рекомендації ВООЗ для деконтамінації. Основні показання для деконтамінації рук. Вибір препаратів для миття (обробки) рук.	2
23	Історичні аспекти застосування протимікробних лікарських засобів та виникнення резистентності до них. Вплив резистентності на демографічну ситуацію і значення розвитку резистентності та її поширення між видами збудників інфекційних хвороб тварин і людини.	2
24	Видова (природна) резистентність різних видів збудників захворювань до протимікробних речовин. Визначення чутливості до протимікробних речовин методом серійних розведень.	2
25	Глобальний план дій ВООЗ на зниження антибіотикорезистентності	2
26	Вітчизняні нормативні документи з питань антибіотикорезистентності. Роль належних практик у боротьбі з антибіотикорезистентністю.	2
	Всього	52

Оцінювання індивідуальної самостійної роботи

Кількість балів за індивідуальну самостійну роботу студента (ICPC) вираховується як різниця між максимальною кількістю балів за поточну навчальну діяльність (60 балів) і максимальною кількістю балів за поточну успішність студента при засвоєнні тем модуля. Бали за ICPC нараховуються при успішному її захисті.

Перелік питань для підготовки студентів 3 курсу, V семестр до Модуль №1

1. Поняття про інфекцію, інфекційний процес.
2. Форми інфекційного процесу.
3. Ланки епіпроцесу.
4. Закони епідеміології та класифікація інфекційних хвороб за Л.В. Громашевським.
5. Причини виникнення та етіологія ПНМД.
6. Механізми та шляхи передачі інфекції ЛПЗ.
7. Групи ризику розвитку ПНМД.
8. Заходи безпеки на робочому місці медичного працівника.
9. Тактика лікаря-лаборанта в аварійній ситуації.
10. Заходи профілактики та контролю ПНМД.
11. Дезінфекція (визначення поняття, мета, задачі, розділи, види, методи, контроль якості).
12. Дезінфектанти. Класифікація. Характеристика основних груп. Їхні переваги та недоліки.
13. Актуальні питання, вирішення проблеми гнійно-септичних ускладнень у хірургії.
14. Правила техніки безпеки під час роботи з дезінфектантами.
15. Класифікація виробів медичного призначення за Сполдингом.
16. Рівні деконтамінації рук.
17. Вимоги до антисептиків.
18. Задачі поточного прибирання, алгоритм проведення.
19. Задачі генерального прибирання, алгоритм проведення.

20. Склад мийного розчину.
21. Мета та правила проведення санітарної обробки поверхонь у приміщеннях ЗОЗ.
22. Вимоги до засобів дезінфекції поверхонь у приміщеннях ЗОЗ.
23. Заходи першої допомоги при отруєнні дезінфектантами.
24. Мета ПСО.
25. Етапи ПСО.
26. Види ПСО.
27. Контроль якості ПСО.
28. Засоби ПСО.
29. Мета, задачі, принципи роботи, структура ЦСВ.
30. Методи, засоби, режими стерилізації.
31. Види контролю режиму та якості стерилізації.
32. Види укладок стерилізаційних коробок.
33. Класифікація медичних відходів ЗОЗ за категорією небезпеки, їхній морфологічний склад, місце утворення, спосіб збору.
34. Правила дезінфекції відходів.
35. Правила утилізації одноразових виробів.
36. Як створити відділ з інфекційного контролю (ВІК)?
37. Хто має входити до складу ВІК?
38. Чи залишати в закладі комісію з інфекційного контролю?
39. Які функції відділу з інфекційного контролю?
40. Як ВІК розробити СОП із профілактики інфекцій?
41. Які документи з інфекційного контролю розробити в ЗОЗ?
42. Як розробити плани роботи ВІК?
43. Які СОПи з інфекційного контролю мають бути в ЗОЗ?
44. Як упровадити систему профілактики та оцінити стан інфекційного контролю?
45. Як діяти, якщо підозрюєте туберкульоз у пацієнта?
46. Як діяти, якщо у пацієнта підозра на інфекції, що передаються статевим шляхом?
47. Як діяти, якщо підозрюєте в пацієнта COVID-19?
48. Як залучити пацієнтів до профілактики інфекцій та не підставити під удар медперсонал?
49. Як запобігти інфекційним хворобам, пов'язаним із наданням медичної допомоги: рекомендації ВООЗ?
50. Як організувати навчання з інфекційного контролю?
51. Як організувати навчання з ППК медпрацівників, які не доглядають пацієнтів?
52. Якими інфекційними захворюваннями ризикує заразитися медичний працівник?
53. Як звести ризик зараження інфекційними хворобами до мінімуму?
54. Як проводити профілактику ВІЛ-інфекції?
55. Як зупинити інфікування внаслідок операцій?
56. Що таке антибіотикорезистентність?
57. Протимікробні засоби з групи бі-четвертинних амінів.
58. Хлорвмісні антисептики та окислювачі.
59. Протимікробні засоби рослинного походження.
60. Феноли та їх похідні як антисептики.
61. Альдегіди та спирти як засоби контролю поширення інфекцій у стоматології.
62. Основні антибактеріальні засоби в амбулаторній та стаціонарній стоматологічній практиці.

Перелік практичних навичок:

1. Гігієнічна обробка рук – правила та практика проведення.
2. Планування роботи ВІК.

3. Організація моніторингу, оцінка та надання зворотнього зв'язку щодо виконання ЗОЗ та структурними підрозділами заходів з ППК, впровадження покращення гігієни рук, профілактики ППНМД, адміністрування антимікробних препаратів.
4. Організація складання стандартних операційних процедур щодо інфекційного контролю.
5. Контроль ретроспективного аудиту відповідності призначення антимікробних препаратів.
6. Організація заходів та розподіл засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами.
7. Організація інфекційного контролю при проведенні вакцинації.
8. Організація адміністративних заходів профілактики травматичного пошкодження голками.
9. Вибір та розрахунок дезінфікуючих засобів та антисептиків.
10. Навчання персоналу техніки безпеки під час роботи з дезінфікуючими, миючими засобами та антисептиками.
11. Долікарська допомога працівникові при погіршенні стану під час роботи з дезінфікуючими та миючими засобами.
12. Проведення контролю якості передстерилізаційної обробки, ведення необхідної документації.
13. Проведення контролю стерилізації, репроцесингу медичного інструментарію, перев'язувального матеріалу та предметів догляду, правила ведення необхідної документації.
14. Організація контролю якості дотримання інфекційного контролю спільно з ВІК.
15. Робота зі статистичними даними.
16. Робота з виробами медичного призначення одноразового використання.
17. Використання засобів індивідуального захисту на навчання їх використання інших.
18. Основні навички навчання дорослих.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Внутрішньолікарняні інфекції та інфекційний контроль: Навч. посіб. для мед. ун-тів, / К.В. Юрко, В.М. Козько, Г.О. Соломенник. Київ. Книга-Плюс, 2020. 296 с.
2. Соціально значущі та особливо небезпечні інфекційні хвороби: навчальний посібник / К.В. Юрко, Г.О. Соломенник. ВСВ «Медицина», 2023. 255 с.
3. Клінічна фармакологія: навчальний посібник / М.В. Хайтович, Г.В. Зайченко, І.О. Афанасьєва та ін. ВСВ «Медицина», 2024. 335 с.
4. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці: навчальний посібник / О.П. Яворовський, В.М. Шевцова, В.І. Зенкіна та ін. ВСВ «Медицина», 2018. 288 с.
5. Fundamentals of Nursing: Concepts, Process and Practice: Pearson Education, 2008, ISBN 0131976532, 9780131976535. 787 с.

Допоміжна література

1. Інфекційний контроль в закладах охорони здоров'я : метод. вказ. для самост. роботи лікарів-інтернів за фахом «Епідеміологія» / упоряд. Т. О. Чумаченко, М. В. Райлян. Харків : ХНМУ, 2023. 32 с.
2. Наказ МОЗ України від 10.05.2007 №234 Про організацію профілактики внутрішньолікарняних інфекцій в акушерських стаціонарах (із змінами, внесеними згідно з Наказом МОЗ України від 08.05.2014 № 310)
3. Наказ МОЗ України від 04.04.2012 № 236 Про організацію контролю та профілактики післяопераційних гнійно-запальних інфекцій, спричинених мікроорганізмами, резистентними до дії антимікробних препаратів
4. Наказ МОЗ України від 01.02.2019 № 287 Про затвердження Стандарту інфекційного контролю для закладів охорони здоров'я, що надають допомогу хворим на туберкульоз
5. Постанова Головного державного санітарного лікаря від 18.11.2020 № 56 Тимчасові рекомендації щодо дезінфекційних засобів та способів проведення експрес-дезінфекції автомобілів екстреної медичної допомоги у максимально короткі строки та з мінімальним залученням персоналу
6. Проект наказу МОЗ України «Про організацію профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я»
7. Методичний посібник з основних питань організації медичного забезпечення Збройних Сил України: Метод. посібник / М.І. Бадюк, В.А. Баркевич, О.Ю. Булах та ін. – К.: ДООЗ МО України, 2006. – 499 с.
8. Закон України 4004-ХІІ від 24.03.99 р. «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».
9. Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб» №1645-ІІІ від 06.04.2000 р.
10. Указ Президента України №400 від 06.04.2011 р. «Про затвердження Положення про державну санітарно-епідеміологічну службу України»
11. Постанова КМ України від 8 листопада 2000 р. № 1662 Перелік професійних захворювань
12. Наказ МОЗ України 08.04.2014 р. № 248 Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу».

13. Наказ МОЗ України від 08.06.2015 № 325 Державні санітарно-протиепідемічні правила і норми щодо поводження з медичними відходами // Офіційний вісник України від 08.09.2015 — 2015 р., № 69, стор. 297, стаття 2298, код акту 78316/ 2015
14. Наказ МОЗ України 11.08.2014 № 552 Державні санітарні норми та правила Дезінфекція, передстерилізаційне очищення та стерилізація медичних виробів в закладах охорони здоров'я // Офіційний вісник України від 30.09.2014 — 2014 р., № 76, стор. 74, стаття 2163, код акту 73989/2014.
15. Наказ МОЗ України від 21.09.2010. № 798 Про затвердження методичних рекомендацій "Хірургічна та гігієнічна обробка рук медичного персоналу"
16. Decontamination and reprocessing of medical devices for health care facilities; 2016.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Rote Broschüre, Edition 11 - Sprache: Deutsch- // Rote Broschüre, Edition 11 - Sprache: Englisch// Gelbe Broschüre, Edition 4 - Sprache: Ukrainisch : (AKI) © 2012 Daimlerstraße 2 | D-64546 Mörfelden-Walldorf
2. Збірник зразків стандартних операційних процедур, NEGIC-2020.
3. <https://emedsestra.expertus.com.ua/npd> Довідник головної медичної сестри /нормативна база/ книги/тематички.
4. <https://www.phc.org.ua/> Центр громадського здоров'я України.
5. Національна медична бібліотека України. Світові медичні ресурси. Режим доступу: <https://library.gov.ua/svitovi-e-resursy/>
6. Медичні бібліотеки он-лайн. Режим доступу: <http://medlib.bsmu.edu.ua/internetresursy/biblioteky-on-lajn/>
7. Національна наукова медична бібліотека України <http://www.library.gov.ua>
8. <https://moz.gov.ua/nakazi-moz> МОЗ УКРАЇНИ.
9. <https://prometheus.org.ua/> Prometheus – Найбільша платформа онлайн-курсів в Україні
10. <https://www.facebook.com/gohigher.org/>
11. <https://skovoroda.ukma.edu.ua/courses/> SKOVORODA / Платформа Києво-Могилянської Академії ... Всі курси.
12. <https://openwho.org/courses> платформа онлайн-навчання, розроблена Всес-вітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ).
13. <https://www.cdc.gov/index.htm> Центри з контролю та профілактики захворювань в США — федеральна агенція міністерства охорони здоров'я США.
14. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2001-12#Text> «Про створення та впро-вадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної до-помоги в системі Міністерства охорони здоров'я України».
15. Основи репроцесингу медичних виробів <https://openwho.org/courses/medical-devices-reprocessing-ukraine>.
16. <https://www.phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan/infekciyniy-kontrol/epidnaglyad-za-ipnmd>
- 17.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)